

УДК 004:331.104:316.346.2]-055.2

Цукан О.М., к.ю.н, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4467-1028>

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків, Україна

ГЕНДЕРНО - ІНКЛЮЗИВНІ ЕКОСИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ

Інноваційна Стратегія Європейського Союзу щодо розумного сталого та інклюзивного зростання спрямована на «створення сприятливого для інновацій середовища, яке полегшить перетворення чудових ідей у продукти та послуги». Середовище, сприятливе для інновацій, — це середовище, де процвітає креативність, ідеї кожного мають значення (незалежно від їхньої гендерної приналежності), а реалізація створених ідей призводить до продуктів і послуг, які сприяють зростанню ВВП. Цінність приписується інноваціям та ідеям, оскільки вони сприяють зростанню ВВП, що визначається діапазоном і кількістю пов'язаних патентів, авторських прав і прав інтелектуальної власності. Необхідно переосмислити [1] те, що таке інновація, а її успіх вимірювати продуктивністю. Якщо інновації дорівнюють соціально-економічному зростанню, вони виграють від відображення плюралістичного суспільства. Однак погляд і сприйняття суспільства щодо того, хто такий новатор і що таке винахід, ускладнюється упередженнями, традиціями та упередженими поглядами, які ризикують виключити сегменти суспільства. Перевизначення інновації передбачає переосмислення того, хто такий інноватор. Цей процес йде рука об руку з реформуванням суспільств, які можуть приховувати можливості для різноманітних ідей і творчих методів, оскільки ідеї є неортодоксальними або походять поза межами групи, яка користується гегемонією над ідеями та мобілізацією ресурсів для інновацій. Забезпечення стійкості інновацій вимагає, щоб екосистема, в якій ідеї розвиваються та реалізуються, мала оголювати ознаки гендерної інклюзивності, які є довговічними. Це означає, що продукти чи послуги, які є результатом інноваційних процесів, інтегрують гендер і різноманітність, оскільки використання та доступ відображають плюралізм суспільства. У цій стратегічній записці описано, які характеристики потрібні для екосистем соціальних інновацій, що включають гендерні аспекти.

Дані досліджень і дискусій у фокус-групах виявили різні фактори, необхідні для створення середовища, сприятливого для інновацій. Емпіричний внесок розроблений в рамках проекту EQUALS-EU рекомендує в якості інноваційного стандарту - урахування гендерної проблематики [2]. Ці ж дані будуть використані для наукового визначення інноваційної екосистеми; оскільки компоненти визначення розпаковуються та обговорюються через гендерну призму. Окреслюючи інноваційні стандарти з урахуванням гендерних аспектів, які надають змісту соціально трансформуючим інноваціям, мова йде не лише про продукти та послуги, а про екосистеми, в яких цим продуктам і послугам дозволено розвиватися, що має вирішальне значення для їх стійкості.

Гранстранд і Хольгерссон (2020), концептуальний огляд 21 визначення інноваційних екосистем, повертають їх до «нового та синтезованого визначення» [1 с. 90]. Гранстранд і Хольгерссон (2020) визначають інноваційну екосистему «як набір суб'єктів, видів діяльності та продуктів/послуг, що розвиваються, інституцій і відносин, включаючи взаємодоповнюючі та замінні відносини, які впливають на інноваційну продуктивність окремої людини або спільноти осіб». Інноваційна продуктивність процвітає в наборі інституцій і відносин, які замінюють і доповнюють їх творчу співпрацю. Архітектура продуктивності/ефективності приносить переваги організаціям зі структурованими процесами ідей, де судження та упередження відкладені. Методи генерування ідей, такі як мозковий штурм, є чудовим способом для організацій зміцнити культуру обміну, коли люди виходять зі своїх офісних кабінетів, щоб поділитися та послухати одне одного. Саме тут взаємозамінні та компліментарні стосунки можуть сприяти успішній ідеї. Проектом EQUALS-EU пропонується гендерно-чутливий аналіз мінливого набору акторів, видів діяльності, інституцій та взаємодоповнюючих і замінних відносин як критичних компонентів визначення Гранстранда та Хольгерссона.

Висновок. Дані обговорень у фокус-групах, а також опитування інформують про процес створення цих аспектів визначення інноваційних екосистем через гендерну призму. Для цього потрібен інтерсекційний погляд на акторів, які створюють ідеї, де стать, функціональні відмінності, клас, етнічна приналежність, соціально-економічні відмінності та вік прискорюють ідеї, створюючи продукти та послуги, які відображають потреби споживачів і узгоджуються з ними. Основа нової екосистеми:

- Діяльність: інноваційна продуктивність вимагає діяльності, яка забезпечить інклюзивну участь. Мова є обов'язковою для забезпечення інклюзії;
- Інституції: простори та середовище, в якому процвітають інновації, мають сприяти колективній творчості;
- Додаткові та замінні відносини: національні та внутрішні втручання отримують вигоду від глобального чи міжнародного партнерства або сильно впливають на нього

Список літератури

1. Blake, M. K., & Hanson, S. (2005). Rethinking innovation: context and gender. *Environment and planning A*, 37(4), 681-701
2. Сайт проєкту EQUALS-EU URL: <https://equals-eu.org/> (date of access: 15.04.2023)